

עין משפט
נר מצוה

נב:

הזהב פרק רביעי בבא מציעא

מסורת הש"ס

14 ב"ר יהודה פליגין מעשה כחמשה
 15 וכן הוא בספר הרמב"ם.
 16 [שבת ק"ג הל' ג':] וכן פליגין ק"ג.
 17 ג"ר עירך ערב קשה דקיה
 18 אורי, ד' חלה פ"א [מ"ט]
 19 בסריס פ"ג [מ"א] מניח
 20 ים: יבמות ע"ג, ה [ג"א].
 21 ודף נ"ג, א [ויקרא כו].
 22 ג"ר שמתלבט ע [נחל]
 23 ג"ר בסיון ועי' לעיל מ"ו.
 24 דברי: כ"ג, א [ויקרא כו].
 25 ז"ל, ה [דף ג"א].
 26 היינו חייב כ"ג, פט: ד"ה
 27 ולא כג"ל.

גליון הש"ס

נפרא והאמר חוקי
 פקעיה שני לקמן דף
 ע"ג:

מוסף רש"י

התירוט והבכורים
 חייבין עליהן מיתה. זך
 האוכל מזה, דמבי ויקרא
 (כ) ומהו כי יז תלמידי
 ופקין ליה וכל זך לא יאכל
 קדש, וכל הענין מדבר
 בתורת (היינו י"ג): או:
 טמא האוכל, דמבי ומתו
 כי יז תלמידי, ובכורים
 בתורה, דאמר מר ואמרת
 יך אל הכפאים יבמות
 ג' ורומש, האוכל
 שוגג, דמבי ויקרא (כ)
 ואם כי יאכל קדש כשגגה
 יפק חמשייתו עליו ויזניה
 י"י: אל כמעשה שני לל,
 דהא יזים חבלי ליה וכן
 חמש אלל בכורה את
 משכרו יבמות ג'.

ימר על כן מוכרה נשוייה. לעיל) קמני לה גבי סלע שפיחה מוכרה
 נשוייה לפי דמיה ולא כיפה אלמא מותר לקימה: ימר על כן. על
 כדי אונאה דלא פחתה כדי אונאה לכל חד וחד כדאית ליה:
 לאו דפחה סורתא סורתא. וקאמר
 מותר לקימה עד שקל אלמלא לא
 מיהלפת סלע ומיכתה דרב הונא:
 גרועותיו. שכי כלי כסף: ה"ג או
 יקון או יסוך. לשון המכה ולא גרסינן
 ימתין: באמט. יקנה דמשנקה
 לא סגי: מן הגז. לא יקנה לפי
 שהרמא שימלאנה יקון אותה סגי
 עד שיוציא את הגז ומרמה בה את
 האחרים ויוציאה נשקל: דמפליג.
 אין כפדים לכרס: ומאי שנא
 עלים דלא מפליג. דקמני בכדי שיראה
 לתגר או לקרובי לא שנא כרך לא
 שנא כפר: דמלנין לשוקא. לקנות
 זוכך סעודת שבת: מדם חסידים.
 וה"ק אם חסיד הוא מקבלה: למאן.
 מי המתיר: אם לחסיד. קאמר
 דיש לו תרעומת על המחזיר מי
 טופחו לקבל שיתרעס טוב לו שלא
 יקבלנה משיקבלנה ויוציא דינה על
 חבירו: ואמר. שאינו חסיד ולא
 לזה לקבלה אין לזה עליו אלא תרעומת
 דלוחו הוא דלפסיד אנפשיה שלא
 החזירו בזמנו: דמוקי אוויל. מעמיד
 עצמו מלקבל כשמואל בהם פגם:
 מסייע ליה. ממני דקמני ונתנה
 למעשר שלי: כה לפורטה. כה
 להחליף סלע חסירה צבורותה.
 פורטה נשוייה. לפי חקרונה ולא ירמה
 את חבירו לפורטה כיפה: כה לחללה.
 לחלל מעשר שני עליה: מחלל. עליה
 מעשר דדמי סלע יפה: כיפה. כאלו
 היא יפה: ומאי קאמר. כה לפורטה
 פורטה נשוייה ממתינן אתה
 לאשמעינן דיין דפיחה כדי אונאה
 אסור להוציאה כיפה: ה"ק. אע"פ
 שכשגז לפורטה צירושלים פסוקות
 ליקח סעודת מעשר על כרחו יפרטה
 נשוייה ולא כיפה אפילו הכי סלע
 שמה שאינה אלא נפש רעה וכשמילל
 מעשר עליה מחלל כיפה ואשמעינן
 חזקיה דמתי דקמני ונתנה למעשר
 שני כאלו היא יפה קאמר: דמולולין.
 ללמנא דמי פדיוני: שאין בו שום
 פרוטה. ואין בו כה לתפוס פדיוני
 שיהן פרוטה ויהללה כדאמר לקמן:
 ממעשרו) ולא כל מעשר כ"י: אומר
 הוא וחומשו. שאני לך להוסף
 עליו: יפה מחולל על מטות הראשונות.
 שחילתי עליו מעשר שני ועודן
 בדי יפה אף זה מחולל על אותו
 מעשר: שאי אפשר ללמד למלס
 מעוסיי. לחלל כשורין בלמס
 שמתוך שהוא ירא מלפחות ונמלא
 אוכלו בלא חילוף הוא מוסף על דמיו
 הילך פחות משהו פרוטה זה מחלל
 על אותו עורף. אלמא לא פרקינן
 בלמס וכ"ש פחות: כסורם יפה.
 נשוייה וה"ק כש שכשגז לפורטה
 צירושלים לא יקבלה היינו להדיא
 ודאין

לוהתקינה. אם לריכה מעשה כמו חיתוך את שפיר דנקט
 התקנה דמידי דמוסר מלמדה אין טמא נמשכה
 כדאמרין במרובה (ב"ק דף סו:): ואי אינה לריכה חיתוך הוי התקינה
 לאו דוקא לכל הכלים יורדים לדי עומאמס נמשכה:
 שיהא שורף בה משקלות. ואת

דהבא משמע שעושי משקל
 בשל מתכת ובהנמיר את הספינה
 (ב"ק דף פט:): וס ד"ה ולא אמרין אין
 עושין משקלות משל מתכת וי"ל
 דדוקא לשקול כשר ושמן שהלוחות
 נדבק בהם ומתיבס ומכריד אסור
 אבל לשקול בהם כסף וזהב שרי
 אלא לרין לחוסן צבור שלא ישמחו
 כדאימא פ' המביח תנין (גיטין כב.
 ושם) שגשה עורות הן כ"ו כדי לנור זו
 משקלות קונה והיינו של מתכת
 דמחסיס אותה צבורי):

נורתה פ' מעשר שני. אחסרה כדי
 אונאה קמי ונתנה למעשר
 שני נשוייה אינו חושש משום אסימון
 דשם מטעמי יט עליה דמי שאינו
 לוקחה נשוייה צמור מטעמי כי אם
 כמו נכסא אינו אלא נפש רעה ורז
 פסחא נא להוסף אפילו שאר מטעמות
 מסייע ליה לחזקיה דלמר מחללה
 כיפה פ"י כאלו מתחילה הימה כן ולא
 חסרה דהיינו נשוייה דאי ממתינן
 ה"א נתנה למעשר שני פחות משהיה
 משום דנפש רעה אינו מקבלה נשוייה
 צמור מטעמי וקמ"ל דלא מיקרי
 אסימון משום דמי שאינו לוקחה
 אינו אלא נפש רעה קמ"ל חזקיה
 דמחללה כיפה כאלו הימה מתחילה
 כן דכ"ע הכי שקלי לה והיינו נשוייה
 משום וסרין דאין ללמנא וחלל
 נשוייה ומתי צמור יפה כלומר
 שמחלל פחות מעט משום דאין יכול
 ללמנא כמו כיפה שמחלל כמו כן
 פחות מעט והרז רבי יתכן כן הרז
 ר' מאיר פפרש דקמי אפחות מכדי
 אונאה ונתנה למעשר שני כסלע
 שלם שאינו אלא נפש רעה מי שאינו
 מקבלה כסלע שלם מסייע ליה
 לחזקיה דלמר אע"פ שפורטה לשולחני
 נשוייה ולא כסלע שלם לפי שהוא
 מדקדק יותר אפ"י הכי מחלל כיפה
 כסלע שלם דאוליך נתר שאר בני
 אדם שאינם מדקדקים ומקבלין אותה
 כסלע שלם והשתא הוי כיפה כמשמעו
 ופרין והא אמר חזקיה לפי שאי אפשר
 ללמנא ומתי צמור יפה כלומר
 פחות מעט מסלע שלם כמו אם לא
 חסרה כלל היה מחלל עליה פחות
 מעט וקא משמע לן חזקיה דמחללה
 כיפה דאי ממתינן ה"א נתנה למעשר
 שני נשוייה כמו עליה שולחני
 לפי שאינו אלא נפש רעה למי שאינו
 מקבלה כסלע א"כ לא הוי אסימון
 והריב"ן פ"י נתנה למעשר שני כסלע
 שלם אותה שמסרה כדי אונאה וקשה
 דאמאי הוי נפש רעה אותו שאינו
 מקבלה הלא חייב להחזיר האונאה:
 ואסורים

פ"ד א ב מ"י פ"ו חל'
 גניסה ה' ד סג'
 לאין קפ ט"ש פ"מ פ"י
 רב ט"ח יח:
 ג (מ"י) שם ה' ו ט"ש י
 ט:
 פ"ד ד ה ו מ"י פ"ג
 מה' מכרה ה' י'
 ועין כמ"ח סג' ט'
 ט"ש פ"ח ט' ס' ח:
 פ"ד מ"י פ"ד מה'
 ה' י' ט' סג' ע"ן ק"ל:
 פ"ד ה' י' ט' ס' ה'
 ה סג' ט:
 פ"ד ט מ"י פ"ו מה'
 חרות ה' ו ו'
 מה' כסריס ה' א ה:
 פ"ד מ"י פ"ו מה'
 חרות ה' א
 (ה' ד' ו' פ"ג מה' טס"ט
 ה' א):

אלא נשוייה ויש מולולין צמיה יותר מכדי פחה כן כשגז לחללה מחללה נשוייה דמיס פחותים: כסורם יפה. שמתחלל עליה כפי דמים ודאין
 שלה כן לא יחלל על זו אלא בדמים ודאין שלה: דפרי זילי לא מולולין כיה. דלע"ג דמן ונתן למעשר שני זילי ילחא אשמעינן
 דמחלל על סלע חסירה ולא אמרין הכי הוא כאסימון או כמעוה היתמט (כאסימון) אבל מרי זילי לחלל עליה מעשר דדמי סלע יפה
 לא: כיכוריס. הוקשו לתרומה דקרינהו רחמנא תרומה דלמר מר (מס"ך דף י"ג) ותרומת ידך (א) אלו בכורים: חייבין עליהן
 מוסר. זך או כהן טמא האוכלו כמיו: וחומש. זך האוכלן בשוגג דמבי (ויקרא כג)

ואסורים